

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001907

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-05-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової № 135 о/с

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Петровська Наталія Миколаївна
- Natalia M. Petrovska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 034 Культурологія

Дата захисту: 19-06-2024

Спеціальність за освітою: 034 Культурологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 5623

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18, 18.19, 18.07

Тема дисертації:

1. Духовно-етичні настанови сарматизму та їх відтворення в польській фортепіанній музиці XIX –XX століть
2. Spiritual and ethical guidelines of Sarmatism and their reproduction in Polish piano music of the 19th and 20th centuries

Реферат:

1. У дисертації здійснюється дослідження феномену польського сарматизму, його духовно-етичних настанов та їх впливу на польську культуру, в тому числі й на фортепіанну музику XIX–XX століть. Серед затребуваних у сьогоденні понять, що опрацьовуються у лоні мистецтвознавчо-культурологічних наук в Україні сучасної доби, є «ментальність» і «національна ідентичність» «національна самоідентифікація», зумовлені потребою пізнання специфіки національного мислення, його духовно-етичних настанов. Сказане є співвідносним з актуальною для України темою її історичної контактності з польською культурою. Сутність останньої виявляється сконцентрованою у понятті «сарматизм», що є ознакою не тільки певної спільноти («сарматський народ») або станового прошарку, пов'язаного головним чином зі шляхтою, але й польським національним «образом світу», історичні метаморфози якого визначили не тільки обличчя польської

аристократичної еліти, духовно-релігійні засади її етосу, але й сформованої на його тлі культури. Різноманітні мистецькі прояви «сарматського бароко» в літературі, «сарматського портрету» в польському живописі, «сарматського образу життя» та відповідної ідеології вже стали предметом мистецтвознавчих та культурознавчих досліджень. Тим не менш, позначене коло тем та дискурсів і нині потребує узагальнень культурологічно-мистецтвознавчого та музикологічного порядку, спроектованих в тому числі й на польську фортепіанну музику XIX–XX століть. Мета роботи – виявлення духовно-релігійних та художньо-етичних настанов феномену польського сарматизму і його впливу на розвиток польської фортепіанної музики XIX – початку XX століття. Об'єкт дослідження – польська культура і музика XVI – початку XX століть. Предмет роботи – сарматизм та його культурно-історичні проекції в польській фортепіанній музиці XIX – початку XX століть. Хронологічні межі дослідження охоплюють культурно-історичну та духовну спадщина Польщі різних періодів її існування (XVI – початок XX століття), причетну до феномену сарматизму. В їх числі «сарматський портрет», «сарматське бароко», культура польського аристократичного салону, польській («варшавський») бідермаер, художньо-публіцистична та літературно-поетична діяльність А. Міцкевича, Ю. Словацького та ін. Матеріал дослідження. Предметом окремих жанрово-стильових узагальнень в контексті проблематики представленої роботи є фортепіанна спадщина М. Шимановської, Ф. Шопена, З. Носковського, Ю. Зарембського, їх попередників і сучасників, а також творчо-виконавська та політична діяльність І. Падеревського. Крім того, в роботі суттєву увагу приділено творчості В. Малішевського («варшавський період»), що демонструє контактність польської та української культур в їх історичному розвитку. Методи зумовлені об'єктом, предметом дослідження, метою і завданнями розгляду духовно-етичних настанов сарматизму та їх відтворення в польській фортепіанній музиці XIX – XX століть. Методологічну основу складають загальнонаукові методи: культурологічний, історико-типологічний, герменевтичний, мистецтвознавчий та естетичний. Аналіз формування типологічних якостей феномену сарматизму, його ідеології та художньо-мистецьких проекцій, в тому числі й у сферу фортепіанної музики XIX – початку XX століть, визначає також наступні засади дослідження: міждисциплінарний метод, який є важливою методологічною парадигмою роботи та інтегруючим чинником цілісного осмислення досліджуваного матеріалу, зафіксованого у численних джерелах із різних галузей гуманітарних знань – мистецтвознавства, культурології, історії, філософії, історії християнства, історії світової культури, історії польської музики та ін., історико-культурологічний підхід, зумовлений актуальністю комплексного дослідження польської культури і музики та її «образу світу». Названий принцип дослідження також дає змогу глибше осягнути вплив феномену сарматизму не тільки на формування польської духовної культури і державності, але й на ареал всього слов'янського світу, в тому числі й України; на цій основі в процесі дослідження еволюції буття ідеології сарматизму в польській культурі та музиці XVI – початку XX століть застосовуємо також генетичний метод, що дає змогу простежити етапи її формування згідно зі змінністю її характеристик у різних культурно-історичних та стильових «зрізах» – від розквіту традицій ягеллонства та буття Річі Посполитої аж до відновлення польської державності на початку XX століття та відродження релігійно-етичних настанов її культури; контекстуально-аналітичний метод сприяє аргументованому й різнобічному розкриттю заявленої проблематики. В цьому ракурсі у дисертації проведено аналіз вибраних фортепіанних творів польських композиторів XIX – початку XX століть із застосуванням комплексного дослідження матеріалу в руслі його причетності до провідних настанов ідеології сарматизму. У дослідженні поетики цих творів суттєвими є також герменевтичний та етимологічний методи, що дозволяють виявити їх духовно-сміслову та символічне підгрунтя.

2. The dissertation examines the phenomenon of Polish Sarmatism, its spiritual and ethical guidelines and their influence on Polish culture, including piano music of the 19th and 20th centuries. Among the concepts in demand nowadays, which are developed in the bosom of artistic and cultural studies in modern Ukraine, are "mentality" and "national identity", which are conditioned by the need to know the specifics of national thinking, its spiritual and ethical guidelines. What has been said is related to the topical topic for Ukraine of its historical contact with Polish culture. The essence of the latter turns out to be concentrated in the concept of "Sarmatism", which is a sign not only of a certain community ("Sarmatian people") or a social stratum connected mainly with the nobility,

but also of the Polish national "image of the world", the historical metamorphoses of which were determined not only the face of the Polish aristocratic elite, the spiritual and religious foundations of its ethos, but also the culture formed against its background. Various artistic manifestations of "Sarmatian baroque" in literature, "Sarmatian portrait" in Polish painting, "Sarmatian way of life" and the corresponding ideology have already become the subject of art and culture studies. Nevertheless, the indicated circle of topics and discourses still needs generalizations of the cultural-artistic and musicological order, designed including for Polish piano music of the 19th-20th centuries. The purpose of the work is to reveal the spiritual-religious and artistic-ethical guidelines of the phenomenon of Polish Sarmatism and its influence on the development of Polish piano music of the 19th and early 20th centuries. The materials of the study are the cultural, historical and spiritual heritage of Poland from various periods of its existence (XVI – beginning of the XX century), involved in the phenomenon of Sarmatism. Among them are "Sarmatian portrait", "Sarmatian baroque", culture of the Polish aristocratic salon, Polish Biedermeier, artistic-publicistic and literary-poetic activities of A. Mickiewicz, Yu. Slovacki and their contemporaries. The subject of separate genre-style generalizations in the context of the problematics of the presented work is the piano heritage of M. Shimanovska, F. Chopin, Z. Noskovsky, Yu. Zarembsky, their predecessors and contemporaries, as well as the creative, performing and political activity of I. Paderewsky. Significant attention is paid in the work to the work of V. Malyszewsky ("Warsaw period"), which demonstrates the contact between Polish and Ukrainian cultures in their historical development. The research methodology has a complex nature and is based on a combination of the principles of cultural, historical-typological, hermeneutic, art history and aesthetic research. The analysis of the formation of the typological qualities of the phenomenon of Sarmatism, its ideology and artistic projections, including in the field of Polish piano music of the 19th and early 20th centuries, also determines the use of an interdisciplinary method, a historical-cultural approach, determined by the relevance of a comprehensive study of Polish culture and music and her "image of the world". The study of the evolution of the ideology of Sarmatism in Polish culture and music presupposes the use of genetic and contextual-analytical methods, which make it possible to trace the stages of its formation from the flowering of Jagiellonian traditions and the existence of the Polish-Lithuanian Commonwealth to the restoration of Polish statehood at the beginning of the 20th century. Hermeneutic and etymological methods are also essential in the study of the poetics of the works of the named authors, which allow us to reveal their spiritual, semantic and symbolic background. Analytical observations of the complex of musical expressive means of the declared piano works are supported by the use of the musical intonation method.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Петровська Н. М. Ідеологія сарматизму та її втілення у польській фортепіанній музиці XIX–XX століть. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць. 2023. Вип. 44. С. 141-148
- 2. Петровська Н. М. «Куявська фантазія» В. Малішевського в річищі духовно-етичних настанов польського національного відродження першої половини XX століття. Вісник НАКККіМ. 2023. № 3. С. 321-328.
- 3. Hysa Oksana, Markova Elena, Androsova Daria, Petrovska Natalia, Shpak Galina. History of Musicological Studies at Krakow and Lviv Universities. Conhesimento and Diversidade Niteroi. 2023. V. 15. N. 38. P. 119-131.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Муравська Ольга Вікторівна

2. Olha Muravska

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0281-7503

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шульгіна Валерія Дмитрівна

2. Valeria Shulhina

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6007-2901

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 44799722

Місцезнаходження: вул. Минайська, 38/80, Ужгород, Ужгородський р-н., 88015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каблова Тетяна Борисівна
2. Tetiana B. Kablova

Кваліфікація: к. мист., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Казначеева Тетяна Олександрівна
2. Tetiana O. Kaznacheeva

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Лілія Михайлівна
2. Liliia M. Shevchenko

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Соколова Алла Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Соколова Алла Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Черноіваненко Алла

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна